DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 9 oktober 2008 *

I mål C-304/07,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Bundesgerichtshof (Tyskland) genom beslut av den 24 maj 2007, som inkom till domstolen den 2 juli 2007, i målet

Directmedia Publishing GmbH

mot

Albert-Ludwigs-Universität Freiburg,

meddelar

* Rättegångsspråk: tyska.

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts (referent) samt domarna T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász och G. Arestis,

generaladvokat: E. Sharpston,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Directmedia Publishing GmbH, genom C. von Gierke, Rechtsanwältin,

— Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, genom W. Schmid och H.-G. Riegger, Rechtsanwälte,

— Italiens regering, genom I.M. Braguglia, i egenskap av ombud, biträdd av F. Arenal, avvocato dello Stato,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom H. Krämer och W. Wils, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 10 juli 2008 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 7.2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/9/EG av den 11 mars 1996 om rättsligt skydd för databaser (EGT L 77, s. 20).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Directmedia Publishing GmbH (nedan kallat Directmedia) och Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, till följd av att Directmedia salufört en diktsamling som bygger på en förteckning med tyska dikter som upprättats av Ulrich Knoop, professor vid nämnda universitet.

Tillämpliga bestämmelser

3 Enligt artikel 1.1 i direktiv 96/9 gäller direktivet ”rättsligt skydd för alla slags databaser”.

4 I artikel 1.2 i direktiv 96/9 definieras begreppet databas som ”en samling av verk, data eller andra självständiga element som sammanställts på ett systematiskt [eller] metodiskt sätt och som var för sig är tillgänglig genom elektroniska medier eller på något annat sätt”.

5 I artikel 3 i direktiv 96/9 inrättas ett upphovsrättsligt skydd för ”databaser som på grund av innehållets urval eller sammanställning utgör [upphovsmannens egen] intellektuella [skapelse]”.

6 I artikel 7 i direktiv 96/9, med rubriken ”Rättighetens föremål”, införs en *sui generis*-rätt. Denna bestämmelse har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna skall tillerkänna en databasproducent som vid anskaffning, granskning eller presentation [har gjort] en kvantitets- eller kvalitetsmässigt sett väsentlig investering, rätten att förbjuda utdrag och/eller återanvändning av hela eller en kvalitativt eller kvantitativt sett väsentlig del av databasens innehåll.

2. I detta kapitel avses med:

a) utdrag: en varaktig eller tillfällig över[föring] av hela eller en väsentlig del av innehållet i en databas [till ett annat medium], oberoende av på vilket sätt och i vilken form detta sker,

b) återanvändning: när hela eller en väsentlig del av innehållet i en databas görs tillgänglig för allmänheten genom spridning av exemplar, uthyrning, on-line överföring eller överföring i någon annan form. När en kopia av databasen en gång sålts inom gemenskapen av rättsinnehavaren eller med dennes medgivande, konsumeras hans rätt att kontrollera återförsäljningen inom gemenskapen av detta exemplar.

Utlåning från en inrättning som är tillgänglig för allmänheten utgör inte utdrag eller återanvändning.

3. Den rätt som avses i punkt 1 kan överföras, överlåtas eller ges som gåva genom licensavtal.

4. Den rätt som avses i punkt 1 skall tillämpas oberoende av möjligheten att ge databasen upphovsrättsligt eller annat rättsligt skydd. Dessutom skall den tillämpas oberoende av möjligheten att skydda databasens innehåll genom upphovsrätt eller andra rättigheter. Det i punkt 1 stadgade skyddet av databaser påverkar inte tillämpningen av befintliga rättigheter [till] deras innehåll.

5. Återkommande eller systematiskt utdrag och/eller återanvändning av [icke] väsentliga delar av innehållet i den databas, som förutsätter förfoganden som strider mot normalt bruk av basen eller som [oskäligt inkräktar på databasproducentens legitima intressen] är ej tillåtna.”

7 I artikel 13 i direktiv 96/9, med rubriken ”Den fortsatta tillämpningen av andra bestämmelser”, föreskrivs att bestämmelserna i detta direktiv inte ska påverka tillämpningen av andra bestämmelser rörande bland annat ”kartellrätt och otillbörlig konkurrens”.

8 Artikel 16.3 i direktiv 96/9 har följande lydelse:

”Senast vid slutet av det tredje året efter [den 1 januari 1998], och därefter vart tredje år, skall kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén överlämna en rapport om genomförandet av detta direktiv i vilken den särskilt, på grundval av särskild information från medlemsstaterna, skall undersöka tillämpningen av [*sui generis*-]rätten, däribland artiklarna 8 och 9, och särskilt kontrollera om tillämpningen av denna rätt inneburit missbruk av dominerande ställning eller andra konkurrensbegränsningar, vilka skulle berättiga att åtgärder vidtogs, bland dem möjligheten till tvångslicenser. Kommissionen skall vid behov framlägga förslag som syftar till att anpassa detta direktiv till utvecklingen på databasområdet.”

Bakgrunden till tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

9 Ulrich Knoop leder vid Albert-Ludwigs-Universität Freiburg projektet Klassikerwortschatz (Klassikernas ordförråd), som har lett till publiceringen av Freiburger Anthologie (Freiburgantologin), som är en samling av dikter från perioden 1720–1933.

10 Denna antologi bygger på en av Ulrich Knoop uppställd förteckning över dikter, *Die 1 100 wichtigsten Gedichte der deutschen Literatur zwischen 1730 und 1900* (De 1 100 viktigaste dikterna i tysk litteratur mellan åren 1730 och 1900, nedan kallad Ulrich Knoops diktförteckning).

11 Diktförteckningen innehåller en inledande förklaring, och för varje dikt – vars placering beror på hur ofta den nämns i olika antologier – anges författare, titel, inledningsstrof och utgivningsår. Förteckningen bygger alltså på ett urval av 14 bland totalt 3 000 antologier, till vilket man bifogat Anneliese Dühmerts bibliografiska sammanställning av 50 tyskspråkiga antologier, med titeln ”Von wem ist das Gedicht?” (Vem har skrivit dikten?).

12 Bland dessa verk, omkring 20 000 dikter, valdes de dikter ut som nämns i åtminstone tre antologier eller tre gånger i Anneliese Dühmerts bibliografiska sammanställning. För att materialet skulle kunna analyseras statistiskt standardiserades titlarna och inledningsstroferna, och en förteckning över alla dikttitlar upprättades. Tack vare bibliografiska efterforskningar har såväl verket i vilket dikten publicerats som det år under vilket den skrevs kunnat identifieras. Det tog omkring två och ett halvt år att fullgöra detta arbete, och den totala kostnaden på 34 900 euro bars av Albert-Ludwigs-Universität Freiburg.

13 Directmedia distribuerar en cd-romskiva med titeln *1 000 Gedichte, die jeder haben muss* (1 000 dikter som alla bör ha), som gavs ut under år 2002. Av dikterna på cd-romskivan är 876 stycken från perioden 1720–1900. 856 av dessa finns också med i Ulrich Knoops diktförteckning.

14 Vid sammanställningen av de dikter som skulle finnas med på cd-romskivan använde Directmedia denna förteckning som vägledning. Directmedia utelämnade vissa av de förtecknade titlarna, lade till andra och gjorde för varje dikt en kritisk genomgång av Ulrich Knoops urval av dikter. Själva dikttexterna hämtade Directmedia från sitt eget digitala material.

15 Ulrich Knoop och Albert-Ludwigs-Universität Freiburg ansåg att Directmedia genom att sprida sin cd-romskiva gjorde intrång dels i den upphovsrätt som tillkommer Ulrich Knoop i egenskap av upphovsman till ett samlingsverk, dels i de närstående rättigheter som tillkommer Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, i egenskap av ”databasproducent”. De väckte därför talan vid Landgericht Mannheim och yrkade att Directmedia skulle förpliktas att upphöra med detta intrång och betala skadestånd. De yrkade vidare att Directmedia skulle förpliktas att inkomma med de exemplar av cd-romskivan som bolaget fortfarande hade i sin besittning, så att dessa kunde förstöras.

16 Landgericht Mannheim biföll denna talan. Directmedia överklagade till Oberlandesgericht Karlsruhe, som avslog överklagandet. Bolaget överklagade detta avgörande till Bundesgerichtshof.

17 Bundesgerichtshof avvisade Directmedias överklagande i den del det avsåg Ulrich Knoops talan mot bolaget. Eftersom de tyska bestämmelserna om skyddet för databasproducenter, vars åsidosättande Albert-Ludwigs-Universität Freiburg har gjort

gällande, utgör ett införlivande av direktiv 96/9, anser Bundesgerichtshof däremot att målets utgång, i den del detta gäller tvisten mellan Directmedia och nämnda universitet, beror på tolkningen av artikel 7.2 a i direktivet.

18 Bundesgerichtshof har påpekat att det av Oberlandesgericht Karlsruhes dom framgår att Directmedia använt Ulrich Knoops diktförteckning som vägledning vid urvalet av dikter till cd-romskivan, att Directmedia gjort en kritisk genomgång av Ulrich Knoops urval, och att Directmedia slutligen, på det saluförda mediet, utelämnat en del av dikterna i nämnda förteckning och lagt till andra. Frågan är således huruvida det utgör ett ”utdrag” i den mening som avses i artikel 7.2 a i direktiv 96/9 att under sådana omständigheter hämta ett databasinnehåll.

19 Enligt Bundesgerichtshof finns det en rad omständigheter som verkar tala för att begreppet utdrag ska tolkas strikt. Den har härvid nämnt definitionen av detta begrepp i artikel 7.2 i direktiv 96/9, flera av skälen i nämnda direktiv, punkterna 43–54 i dom av den 9 november 2004 i mål C-203/02, The British Horseracing Board m.fl. (REG 2004, s. I-10415), och vissa avsnitt i generaladvokaten Stix-Hackls förslag till avgörande inför domen av den 9 november 2004 i mål C-338/02, Fixtures Marketing (REG 2004, s. I-10497). Ett visst synsätt på *sui generis*-rättens föremål och syfte samt kraven på rättssäkerhet talar också för en sådan tolkning, enligt vilken databasproducenten genom *sui generis*-rätten ges en möjlighet att förhindra att hela eller en del av databasen fysiskt överförs från ett medium till ett annat, men inte att denna bas används för sökning, informationsinhämtning och granskning, trots att väsentliga delar av den ifrågavarande databasen på så sätt successivt skulle kopieras och hämtas i oförändrat skick till en annan databas.

20 Bundesgerichtshof medger emellertid att begreppet utdrag i den mening som avses i artikel 7.2 a i direktiv 96/9 enligt ett annat synsätt på *sui generis*-rättens föremål kan anses omfatta förfoganden som endast består i att hämta delar, i form av uppgifter, från en databas.

21 Mot bakgrund av denna tolkningssvårighet har Bundesgerichtshof beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

”Kan det anses utgöra ett ’utdrag’ i den mening som avses i artikel 7.2 a i [direktiv 96/9] att hämta uppgifter till en databas från en databas som är skyddad (enligt artikel 7.1 i det direktivet), när detta sker på grundval av sökningar i den sistnämnda databasen efter en bedömning i varje enskilt fall, eller krävs det att det har skett en (fysisk) kopiering av en samling uppgifter för att det ska anses vara fråga om ett utdrag i den mening som avses i nämnda bestämmelse?”

Prövning av tolkningsfrågan

22 Frågan har ställts för att få klarhet i huruvida begreppet utdrag i den mening som avses i artikel 7.2 a i direktiv 96/9 omfattar ett förfaringssätt som består i att hämta uppgifter från en databas till en annan databas efter det att den som förfar på detta sätt har gjort sökningar i den första databasen och sedan gjort ett urval på grundval av en personlig bedömning, eller huruvida detta begrepp förutsätter att det sker en fysisk kopiering av en samling uppgifter.

23 Domstolen påpekar inledningsvis att det framgår av beslutet om hänskjutande att denna fråga bygger på antagandet att Ulrich Knoops diktförteckning utgör en ”databas” i den mening som avses i artikel 1.2 i direktiv 96/9.

24 I detta beslut framhålls likaså att Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, som finansierat kostnaderna för att upprätta denna förteckning, är berättigat till skydd av den *sui generis*-rätt som inrättas genom direktivet, eftersom den investering som lagts ned på att samla, granska och presentera innehållet i denna förteckning, som uppgick till 34 900 euro, anses vara ”väsentlig” i den mening som avses i artikel 7.1 i detta direktiv.

25 I detta sammanhang vill Bundesgerichtshof få klarhet i huruvida Directmedias förfaringssätt i det nu aktuella nationella målet utgör ett ”utdrag” i den mening som avses i artikel 7.2 a i direktiv 96/9.

26 I denna bestämmelse definieras begreppet utdrag som ”en varaktig eller tillfällig över[föring] av hela eller en väsentlig del av innehållet i en databas [till ett annat medium], oberoende av på vilket sätt och i vilken form detta sker”.

27 I artikel 7.1 i direktiv 96/9 ges en databasproducent, som gjort en kvantitets- eller kvalitetsmässigt sett väsentlig investering, rätten att förbjuda utdrag av hela eller en väsentlig del av databasens innehåll. I artikel 7.5 i detta direktiv ges denna producent dessutom rätten att förhindra återkommande och systematiska utdrag av icke väsentliga delar av innehållet i denna databas, vilka genom sin kumulativa verkan till slut skulle medföra att hela databasen, eller åtminstone en väsentlig del av den, återskapas utan databasproducentens tillstånd, och vilka allvarligt skulle skada databasproducentens investering, i likhet med de utdrag som avses i artikel 7.1 i direktivet (se domen i det ovannämnda målet The British Horseracing Board m.fl., punkterna 86–89).

28 Med hänsyn till att begreppet utdrag således används i flera bestämmelser i artikel 7 i direktiv 96/9, ska det tolkas inom ramen för denna artikel (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet The British Horseracing Board m.fl., punkt 67).

29 I detta avseende ska det inledningsvis påpekas att detta begrepp, såsom Directmedia har medgett, inte förutsätter att databasen eller den del av denna varifrån det ifrågavarande förfogandet sker försvinner från sitt ursprungliga medium genom förfogandet.

30 Den omständigheten att verbet ”kopiera” används i ett visst antal skäl i direktiv 96/9, bland annat i skälen 7 och 38, för att förklara begreppet utdrag, tyder nämligen på att gemenskapslagstiftarens avsikt har varit att detta begrepp, inom ramen för direktivet, är avsett att omfatta förfoganden genom vilka databasen eller den berörda delen därav fortsätter att existera på sitt ursprungliga medium.

31 Det ska vidare påpekas att användningen av uttrycket ”oberoende av på vilket sätt och i vilken form detta sker”, i artikel 7.2 a i direktiv 96/9, visar att gemenskapslagstiftaren har velat ge begreppet utdrag en vidsträckt betydelse (se domen i det ovannämnda målet The British Horseracing Board m.fl., punkt 51).

32 Såsom Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, den italienska regeringen och kommissionen har gjort gällande, stöds denna vidsträckta betydelse av begreppet utdrag av det syfte som gemenskapslagstiftaren haft med att inrätta en *sui generis*-rätt.

33 Detta syfte är, såsom bland annat framgår av skälen 7, 38–42 och 48 i direktiv 96/9, att garantera att den person som tagit initiativet till och risken att göra en väsentlig investering, i form av mänskliga, ekonomiska eller tekniska insatser, i anskaffning, granskning eller presentation av innehållet i en databas, får ersättning för sin investering genom ett skydd mot att en användare eller en konkurrent på ett otillåtet sätt tillägnar sig resultaten av investeringen, genom förfoganden som bland annat består i att återskapa denna databas eller en väsentlig del av denna till en betydligt lägre kostnad än vad det kostar att själv skapa den (se även, för ett liknande resonemang, dom av den 9 november 2004 i mål C-46/02, Fixtures Marketing, REG 2004, s. I-10365, punkt 35, domarna i de ovannämnda målen The British Horseracing Board m.fl., punkterna 32, 45, 46 och 51, och Fixtures Marketing (C-338/02), punkt 25, samt dom av den 9 november 2004 i mål C-444/02, Fixtures Marketing, REG 2004, s. I-10549, punkt 41).

34 Mot bakgrund av detta ändamål ska begreppet utdrag i den mening som avses i artikel 7 i direktiv 96/9 förstås på så sätt att det hänför sig till varje otillåtet förfogande i form av tillägnande av hela eller en del av innehållet i en databas (se domen i det ovannämnda målet The British Horseracing Board m.fl., punkterna 51 och 67).

35 Såsom Albert-Ludwigs-Universität Freiburg och kommissionen har påpekat framgår det av själva ordalydelsen i artikel 7.2 a i direktiv 96/9 att begreppet inte är beroende av arten eller formen av det förfaringssätt som använts.

36 Det avgörande kriteriet är i detta avseende huruvida det gjorts en ”överföring” av hela eller en del av innehållet i den ifrågavarande databasen till ett annat medium, av samma slag som det som databasen är lagrat på eller av ett annat slag. En sådan överföring förutsätter att hela eller en del av innehållet i en databas återfinns på ett annat medium än den ursprungliga databasen.

37 För bedömningen av huruvida det har gjorts ett ”utdrag” i den mening som avses i artikel 7 i direktiv 96/9, är det i detta sammanhang, såsom den italienska regeringen har påpekat, utan betydelse om överföringen skett genom ett tekniskt förfaringssätt för att kopiera innehållet i en skyddad databas, såsom elektroniska elektromagnetiska, elektrooptiska eller andra liknande förfaringssätt (se skäl 13 i direktiv 96/9), eller genom ett vanligt manuellt förfaringssätt. Såsom Albert-Ludwigs-Universität Freiburg har gjort gällande, motsvarar kopierandet av innehållet i en sådan databas till ett annat medium, oavsett om det gjorts manuellt, begreppet utdrag på samma sätt som en nedladdning eller en fotokopia.

38 Skäl 14 i direktiv 96/9, enligt vilket ”[d]et skydd som detta direktiv inför bör utsträckas att gälla icke-elektroniska databaser”, och skäl 21 i detta direktiv, av vilket följer att skydd enligt direktivet inte förutsätter att det material som en databas innehåller ”fysiskt har lagrats på ett organiserat sätt”, talar för att begreppet utdrag, i likhet med begreppet databas, ska tolkas fritt från formella, tekniska eller fysiska kriterier.

39 Vid tolkningen av begreppet utdrag inom ramen för direktiv 96/9, är det inte heller av betydelse att överföringen av innehållet i en skyddad databas leder till att de ifrågavarande uppgifterna uppställs på ett annat sätt än vad som är utmärkande för den ursprungliga databasen. Såsom framgår av skäl 38 i direktiv 96/9 omfattas otillåten kopiering, jämte omarbetning av innehållet i den kopierade databasen, av de förfoganden som direktivet, genom införandet av *sui generis*-rätten, söker skydda en producent av en sådan databas mot.

40 Det går således inte att i likhet med Directmedia hävda att begreppet utdrag endast omfattar förfoganden som består i att mekaniskt, utan omarbetning, och medelst en traditionell ”kopiera/klistra in”-metod, reproducera innehållet i en databas eller en del därav.

41 Den av Directmedia anförda omständigheten att den person som utfört den ifrågavarande reproduktionen underlåter att hämta en del av innehållet i en skyddad databas och fyller ut det hämtade materialet med delar från en annan källa visar på sin höjd att förfogandet inte berörde hela innehållet i den nämnda basen. Denna omständighet utgör emellertid inte hinder mot att det fastställs att det skett en överföring av en del av innehållet i denna databas till ett annat medium.

42 I motsats till vad Directmedia också har gjort gällande ska begreppet utdrag i den mening som avses i artikel 7 i direktiv 96/9 inte begränsas till att avse endast förfoganden som består i att överföra hela eller en väsentlig del av innehållet i en skyddad databas.

43 Såsom framgår i punkt 27 i förevarande dom följer det nämligen av en jämförelse mellan artikel 7.1 och 7.5 i direktiv 96/9 att detta begrepp inte påverkas av hur mycket av innehållet i en skyddad databas som har överförts, eftersom *sui generis*-rätten som inrättats genom detta direktiv, i enlighet med dess ordalydelse, inte enbart ger databasproducenten ett skydd mot utdrag av hela eller en väsentlig del av innehållet i dennes skyddade databas utan också, på vissa villkor, mot utdrag av en icke väsentlig del av detta innehåll (se domen i det ovannämnda målet The British Horseracing Board m.fl., punkt 50).

44 Den omständigheten att det inte är en väsentlig eller strukturerad samling uppgifter i en skyddad databas som har överförts utgör således inte hinder mot att detta förfogande omfattas av begreppet utdrag i den mening som avses i artikel 7 i direktiv 96/9.

45 På samma sätt skulle den omständigheten, såsom kommissionen har understrukit, att uppgifter i en databas hämtas till en annan databas först efter det att den person som utfört överföringen kritiskt har bedömt dem, i förekommande fall visserligen kunna visa sig relevant för bedömningen av huruvida denna andra databas kan komma i åtnjutande av någon av de skyddsformer som föreskrivs i direktiv 96/9. Denna omständighet utgör emellertid inte hinder mot att det fastställs att uppgifter i den första databasen har överförts till den andra.

46 Syftet bakom överföringen är inte heller av betydelse för bedömningen av huruvida det har gjorts ett ”utdrag” i den mening som avses i artikel 7 i direktiv 96/9.

47 Det är således av ringa betydelse att den ifrågavarande överföringen sker i syfte att upprätta en annan databas – oavsett om denna konkurrerar med den ursprungliga databasen eller är av samma storlek som denna eller inte – eller att detta förfogande sker inom ramen för en annan verksamhet än att upprätta en databas, oavsett om denna verksamhet är kommersiell eller inte (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet The British Horseracing Board m.fl., punkterna 47 och 48). Såsom framgår av skäl 44 i direktiv 96/9 utgör dessutom överföringen av hela eller en väsentlig del av innehållet i en skyddad databas till ett annat medium, när detta är nödvändigt endast för att detta innehåll ska kunna visas på skärm, redan i sig ett sådant utdrag som innehavaren av en *sui generis*-rätt kan villkora med sitt tillstånd.

48 Den hänskjutande domstolen har i sin begäran om förhandsavgörande framhävt skäl 38 i direktiv 96/9. Den omständigheten att skälet avser det fallet att innehållet i en databas ”kopieras och omarbetas elektroniskt” skulle enligt nämnda domstol kunna tala för en tolkning av begreppet utdrag som begränsas till att avse en teknisk kopieringsprocess.

49 Såsom generaladvokaten emellertid har påpekat i punkt 41 i sitt förslag till avgörande syftar det ifrågavarande skälet till att tydliggöra de särskilda risker som databasproducenter utsätts för på grund av den alltjämt ökande användningen av digital teknik. Skälet ska inte förstås på så sätt att området för förfoganden som faller under *sui generis*-skyddet begränsas till att avse endast förfoganden som består i teknisk kopiering. I annat fall skulle de olika omständigheter som anförts i punkterna 29–47 i förevarande dom och som talar för en vid tolkning av begreppet utdrag inom ramen för direktiv 96/9 förbigås. Dessutom skulle databasproducenten, genom att syftet med *sui generis*-rätten förbigås, gå miste om ett skydd mot utdrag som, utan att bestå i något särskilt tekniskt förfaringssätt, icke desto mindre kan skada databasproducentens intressen på ett liknande sätt som ett utdrag som sker genom ett sådant förfaringssätt.

50 Directmedia har gjort gällande att en databas inte ger någon äganderätt till information. Bolaget har vidare anfört att den omständigheten att det anses utgöra ett förfogande som producenten av en skyddad databas med stöd av sin *sui generis*-rätt kan förbjuda, nämligen att hämta information som finns i denna databas, dels strider mot databasanvändarnas legitima rätt till fri tillgång till information, dels främjar uppkomsten av monopol eller missbruk av dominerande ställning bland databasproducenterna.

51 Vad emellertid för det första gäller rätten till tillgång till information påpekar domstolen att *sui generis*-skyddet endast omfattar förfoganden i form av utdrag och återanvändning i den mening som avses i artikel 7 i direktiv 96/9. Detta skydd avser däremot inte förfoganden i form av sökning i en databas (se domen i det ovannämnda målet The British Horseracing Board m.fl., punkt 54).

52 En databasproducent kan visserligen förbehålla sig rätten att ensam ha tillgång till sin databas eller att välja att endast ge vissa personer tillgång till denna (se domen i det ovannämnda målet The British Horseracing Board m.fl., punkt 55), eller till och med uppställa särskilda villkor för tillgång, till exempel finansiella sådana.

53 Om databasproducenten emellertid gör innehållet i databasen tillgängligt för allmänheten, även om detta sker mot betalning, kan han inte med stöd av *sui generis*-rätten motsätta sig att tredje man söker information i databasen (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet The British Horseracing Board m.fl., punkt 55). Såsom framgår av skäl 44 i direktiv 96/9 är tillstånd från innehavaren av *sui generis*-rätten endast nödvändigt när det för att innehållet i databasen ska kunna visas på skärm krävs att hela eller en väsentlig del av innehållet i denna databas varaktigt eller tillfälligt överförs till ett annat medium.

54 I förevarande fall framgår det av den bakgrund som beskrivs i beslutet om hänskjutande att Albert-Ludwigs-Universität Freiburg visserligen har för avsikt att motsätta sig otillåtna förfoganden som består i att hämta uppgifter från Ulrich Knoops diktförteckning, men att universitetet likväl tillåter tredje man att göra sökningar i denna förteckning. Informationen som samlats i denna är således tillgänglig för allmänheten för sökning.

55 Vad för det andra gäller risken för att konkurrensen ska påverkas framgår det av skäl 47 i direktiv 96/9 att gemenskapslagstiftaren har varit mottaglig för uppfattningen att det skydd som *sui generis*-rätten erbjuder inte får utövas på ett sätt som skulle underlätta missbruk av dominerande ställning.

56 Det är därför som det i artikel 13 i direktiv 96/9 föreskrivs att detta direktiv inte ska påverka tillämpningen av bestämmelser rörande bland annat kartellrätt och otillbörlig konkurrens. Härigenom får preciseringen i skäl 47, enligt vilken bestämmelserna i direktivet ”inte [skall] inverka på tillämpningen av gemenskapsrättsliga eller nationella konkurrensregler” ett normativt värde.

57 I samma anda föreskrivs i artikel 16.3 i direktiv 96/9 att kommissionen ska överlämna periodiska rapporter om genomförandet av detta direktiv, vilka har till syfte att bland annat undersöka om tillämpningen av *sui generis*-rätten inneburit missbruk av dominerande ställning eller andra konkurrensbegränsningar som skulle motivera att ändamålsenliga åtgärder vidtogs.

58 I detta sammanhang – kännetecknat av förekomsten av gemenskapsrättsliga instrument eller instrument i den nationella rätten för att förhindra eventuella åsidosättanden av konkurrensreglerna, såsom missbruk av dominerande ställning – kan begreppet utdrag i den mening som avses i artikel 7 i direktiv 96/9 inte tolkas på ett sådant sätt att databasproducenten går miste om skydd mot förfoganden som skulle kunna skada dennes legitima intressen.

59 För att kunna fastställa om Directmedia åsidosatt den *sui generis*-rätt som tillkommer Albert-Ludwigs-Universität Freiburg ankommer det på den nationella domstolen att mot bakgrund av samtliga relevanta omständigheter pröva huruvida den operation som Directmedia har utfört med utgångspunkt i Ulrich Knoops diktförteckning motsvarar ett utdrag av en kvalitativt eller kvantitativt sett väsentlig del av innehållet i denna förteckning (se, i detta avseende, domen i det ovannämnda målet The British Horseracing Board m.fl., punkterna 69–72), eller om den motsvarar utdrag av icke väsentliga delar som, genom att de är återkommande och systematiska, till slut skulle medföra att en väsentlig del av innehållet återskapas (se, i detta avseende, domen i det ovannämnda målet The British Horseracing Board m.fl., punkterna 73, 87 och 89).

60 Mot bakgrund av det ovanstående ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande. Att hämta uppgifter från en skyddad databas till en annan databas, efter en sökning i den förstnämnda basen på skärm och efter det att uppgifterna i denna bas har bedömts var för sig, kan anses utgöra ett utdrag i den mening som avses i artikel 7 i direktiv 96/9, i den mån som – vilket det ankommer på den nationella domstolen att avgöra – denna operation motsvarar en överföring av en kvalitativt eller kvantitativt sett väsentlig del av innehållet i den skyddade databasen, eller överföringar av icke väsentliga delar som, genom att de är återkommande och systematiska, skulle medföra att en väsentlig del av innehållet återskapas.

Rättegångskostnader

61 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Att hämta uppgifter från en skyddad databas till en annan databas, efter en sökning i den förstnämnda basen på skärm och efter det att uppgifterna i denna bas har bedömts var för sig, kan anses utgöra ett ”utdrag” i den mening som avses i artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/9/EG av den 11 mars 1996 om rättsligt skydd för databaser, i den mån som – vilket det ankommer på den nationella domstolen att avgöra – denna operation motsvarar en överföring av en kvalitativt eller kvantitativt sett väsentlig del av innehållet i den skyddade databasen, eller överföringar av icke väsentliga delar som, genom att de är återkommande och systematiska, skulle medföra att en väsentlig del av innehållet återskapas.

Underskrifter